Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
P. CRUZ VILLALÓN
представено на 11 юни 2015 година [1]

Дело C-59/14

Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export
срещу
Hauptzollamt Hamburg-Jonas

(Преюдициално запитване, отправено от Finanzgericht Hamburg (Германия)

„Регламент (ЕО, Евроатом) № 2988/95 — Защита на финансовите интереси на Европейския съюз — Член 3, параграф 1 — Връщане на възстановяване при износ — Авансово плащане — Давностен срок — Dies a quo — Действие или бездействие на икономически оператор — Настъпване на вредата — Освобождаване на обезпечението — Продължено или продължавано нарушение — Еднократно нарушение“

1. Преюдициалното запитване на Finanzgericht Hamburg (Финансов съд, Хамбург) е отправено в контекста на спор между Firma Ernst Kollmer Fleischimport und –export (наричано по-нататък „Ernst Kollmer“) и Hauptzollamt Hamburg-Jonas (Митническа служба на Хамбург, наричана по-нататък „Hauptzollamt“) във връзка с износ на пратки говеждо месо за Йордания в началото на 90-те години, които са реекспортирани в Ирак в нарушение на наложеното на тази страна ембарго.

2. Във връзка със същия износ са постановени решения на Съда Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др. [2] и Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading [3]. В първото от тях Съдът постановява, че давностният срок, установен в член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95 [4], се прилага и за административните мерки по връщането на възстановяване при износ, придобито незаконно от износителя в резултат на извършени от него, включително преди влизане в сила на този регламент, нередности. Без много уточнения Съдът също така постановява, че този срок започва да тече от датата на извършването на нередността [5].

1 — Език на оригиналния текст: испански.

2 — C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38.

3 — C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282.

4 — Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 година относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 1, стр. 166).

5 — Освен това Съдът постановява, че по-дългите давностни срокове, които съгласно член 3, параграф 3 от посочения регламент държавите членки си запазват възможността да прилагат, могат да се уреждат в национални разпоредби, предхождащи датата на приемане на този регламент. Решение Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading (C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282) има за предмет именно тези по-дълги давностни срокове, които могат да бъдат установявани в националното законодателство. По-конкретно Съдът посочва, че тези срокове трябва да отговарят на изискванията за предвидимост и пропорционалност, произтичащи от принципа на правна сигурност.

3. В настоящото дело Съдът е изправен пред конкретния въпрос относно момента, в който този давностен срок започва да тече в случай, в който се иска връщане на авансово платени възстановявания при износ, обезпечени със съответната гаранция [6].

I – **Правна уредба**

4. Член 1 от Регламент № 2988/95 предвижда следното:

„1. За целите на защитата на финансовите интереси на Европейските общности, с настоящото се приемат общи правила, отнасящи се до единните проверки и до административните мерки и санкции, касаещи нередностите по отношение на правото на Общността.

2. „Нередност“ означава всяко нарушение на разпоредба на правото на Общността, в резултат на действие или бездействие от икономически оператор, което е имало или би имало за резултат нарушаването на общия бюджет на Общностите или на бюджетите, управлявани от тях, или посредством намаляването или загубата на приходи, произтичащи от собствени ресурси, които се събират направо от името на Общностите или посредством извършването на неоправдан разход“.

5. Член 3, параграфи 1 и 3 от посочения регламент гласи:

„1. [Давностният срок] за процедурите е четири години от момента, в който нередността по смисъла на член 1, параграф 1 е извършена. Въпреки това секторните правила могат да предвиждат и по-кратък срок, който не може да бъде по-малък от три години.

В случай на продълж[ен]а или [продължава]на нередност [давностният срок] започва да тече от датата, на която нередността е прекратена. В случай на многогодишна програма срокът за давност във всеки случай продължава, докато програмата изрично не бъде прекратена.

[Давностният срок] се прекъсва от всяко действие на компетентните органи, което е [съобщено на съответното лице и е] свързано с разследването или [производството], отнасящ[о] се до нередността. [Давностният срок] започва да тече отново след всяко действие, което го прекъсва.

Въпреки това [давностният срок изтича] най-късно на датата, на която изтича срок равен на двукратния давностен срок, ако компетентните власти не са наложили санкция, освен ако административната процедура не е била [спряна] в съответствие с разпоредбите на член 6, параграф 1.

[…]

3. Държавите членки запазват възможността да прилагат срок, който е по-дълъг от този, предвиден в параграф[…] 1 […]“.

6 — В разглеждания случай възстановяването е платено авансово, като размерът на същото, който е бил обезпечен с гаранция, е платен, преди да бъде извършено нарушението на правото на Съюза, което го прави недължимо. Нарушението е открито след освобождаване на обезпечението на икономическия оператор, което гарантира съответното авансово възстановяване. В посочените в точка 2 от настоящото заключение решения Съдът не обсъжда конкретно поставения в настоящото производство въпрос: дали в случай на авансово платено възстановяване при износ, за да започне давностният срок да тече, е необходимо не само да е извършена нередност, но и да е причинена вреда на общия бюджет на Съюза (в настоящото заключение, при цитиране на правните разпоредби, в които са посочени „Европейски общности“ и „Право на Общността“, ще използвам тези понятия; в останалите случаи ще използвам понятията „Европейски съюз“ и „Право на Европейския съюз“).

6. Съгласно член 5, параграф 1 от Регламент № 565/80[7] „сума, равна на възстановяването при износ, се изплаща по искане на заинтересованата страна, веднага след като продуктите или стоките се поставят под режим на митническо складиране или на свободна зона с цел осъществяване на износа им в определен срок“.

7. Член 6 от Регламент № 565/80 предвижда следното:

„Упражняването на правото, предвидено в настоящия регламент, изисква предоставянето на обезпечение, което да гарантира възстановяването на сума, равна на изплатената сума, плюс допълнителна сума.

Без да се засягат случаите на непреодолима сила, това обезпечение се задържа изцяло или частично:

— ако възстановяването не е било извършено, когато износът не е бил осъществен в срока, посочен в член 4, параграф 1 и член 5, параграф 1, или

— ако се окаже, че не съществува право на възстановяване при износ, или ако е съществувало право на възстановяване на по-малка сума“.

8. Съгласно член 17, параграф 1 от Регламент № 3665/87[8], за да възникне правото на възстановяване при износ, продуктът трябва да е бил внесен в непроменено състояние в една от третите страни, за която възстановяването се прилага, в срок от дванадесет месеца от датата на приемане на декларацията за износ. Съгласно параграф 3 от същия член „продуктът се счита за внесен, когато са изпълнени митническите формалности за освобождаване за потребление в третата страна“ [неофициален превод].

9. Член 18, параграф 1 от Регламент № 3665/87 предвижда следното:

„Изпълнението на митническите формалности за освобождаване за потребление се доказва с представянето на един от следните документи:

а) митнически документ или негово копие или фотокопие, заверено от органа, който е издал оригиналния документ, от официална служба на съответната трета страна, или от официална служба на една от държавите членки, или

б) удостоверение за освобождаване от митница, изготвено на формуляр, съответстващ на посочения в приложение II образец; формулярът трябва да бъде попълнен на един или няколко официални езика на Общността и на език, който се използва в съответната трета страна, или

в) всеки друг документ, издаден от митническите органи на съответната трета страна, съдържащ идентификация на продуктите и доказващ, че същите са били освободени за потребление в тази страна“. [неофициален превод]

10. Освобождаването на гаранцията е подробно уредено в член 33 от Регламент № 3665/87.

7 — Регламент (ЕИО) № 565/80 на Съвета от 4 март 1980 година относно предварително изплащане на възстановявания при износ за селскостопански продукти (ОВ L 62, стр. 5; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 3, стр. 159).

8 — Регламент (ЕИО) на Комисията от 27 ноември 1987 година за определяне на подробни общи правила за прилагане на системата на възстановявания при износа на земеделски продукти (ОВ L 351, стр. 1 и поправка в ОВ L 337, 1988 г., стр. 29). Въпреки че, считано от 1 юли 1999 г., Регламент № 3665/87 е заменен от Регламент (ЕО) № 800/1999 на Комисията от 15 април 1999 година за установяване на общи подробни правила за прилагане на режима на възстановяванията при износ на земеделски продукти (ОВ L 102, стр. 11; поправен с ОВ L 180, стр. 53; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3 том 27, стр. 187), същият продължава да бъде приложим по отношение на фактите в настоящото производство.

II – **Главното производство и преюдициалните въпроси**

11. В периода 1992—1993 г., въз основа на направени от Ernst Kollmer искания, Hauptzollamt с няколко решения и срещу предоставянето на обезпечение разрешава на посочения износител авансово възстановяване при износ [9] във връзка с различни пратки говеждо месо. На 10 август 1993 г. заедно с други документи Ernst Kollmer изпраща на Hauptzollamt йорданска митническа декларация от 9 март 1993 г., която удостоверява освобождаването на изнесените пратки. Hauptzollamt признава представените документи като доказателство за освобождаването за потребление на изнесените за Йордания продукти и същата година освобождава част от предоставеното обезпечение. Останалата част от обезпечението е освободена съответно на 30 април 1996 г. и на 4 март 1998 г. [10].

12. При проверка на Европейската служба за борба с измамите (наричана по-нататък „OLAF“), извършена през 1998 г., е установено, че в много случаи йорданските митнически документи не доказват плащането на вносни мита и освобождаването на месото за потребление в Йордания. Документите са отменяни, преди да бъдат събрани митата, и съответните стоки в действителност са изпращани в Ирак (страна, по отношение на която има наложено ембарго). Такъв е случаят и с представеното от Ernst Kollmer удостоверение за освобождаване от митница (въпреки че според посоченият износител това е направено без неговото знание). Поради това с акт от 23 септември 1999 г., приемайки, че в действителност този износител не е представил изискваното доказателство, за да се ползва от възстановяването при износ, Hauptzollamt иска неговото връщане. Предвид постановеното от Съда решение Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading [11] Hauptzollamt оттегля частично своето искане за връщане (за сумата, съответстваща на освободената през 1993 г. част от обезпечението) поради изтекъл давностен срок, но продължава да иска от Ernst Kollmer да възстанови сумата от почти 60 000 EUR, съответстваща на освободената през април 1996 г. и март 1998 г. част от обезпечението.

9 — Възстановяването при износ представлява помощи, отпускани от Европейския съюз при износа на определени земеделски продукти в рамките на общата селскостопанска политика с цел да се улесни присъствието на тези продукти на световните пазари при конкурентни условия. Стойността на възстановяването покрива разликата между цената на продукта на територията на Европейския съюз и неговата цена на световния пазар, която по принцип е по-ниска. Общата процедура по плащане на възстановяванията предвижда износителят да поеме финансовата тежест, състояща се в неполучаването на възстановявания, докато не докаже изпълнението на митническите формалности по износа, че продуктът е напуснал митническата територия на Съюза, както и — в определени случаи — че същият е пристигнал в крайното местоназначение. С цел тази тежест да бъде избегната и за да се улесни финансирането на износа е предвидена възможността износителят да получи стойността на възстановяванията веднага щом митническите власти приемат митническата декларация за износ, без да е необходимо да се чака физическото изнасяне на стоката от митническата територия на Съюза. Тоест авансовото плащане се извършва тогава когато стоките бъдат поставени под режим на митническо складиране или на свободна зона с цел осъществяване на износа им в определен срок. Задължението на износителя да осъществи износа на стоките извън митническата територия на Съюза в съответния срок, трябва да бъде гарантирано чрез предоставянето на обезпечение, чиято стойност се равнява на размера на възстановяванията, които трябва да бъдат получени, увеличена с определен процент. По този въпрос вж., освен други, *De Ureta Huertos*, Á. Marco general de las restituciones a la exportación. — Boletín económico de ICE, 2449/1995, p. 65 et sq., и *Gigante Guerrero*, G. Restituciones a la exportación en el marco de la Unión Europea. — Economistes, 225/2002.

10 — Това обстоятелство е посочено от Ernst Kollmer в становището му, както и че, за разлика от други износители в същото положение, предоставеното обезпечение не е изцяло освободено непосредствено след признаване от страна на Hauptzollamt на йорданската митническа декларация като доказателство за освобождаване за потребление в Йордания на изнесените продукти. Запитващата юрисдикция посочва, че закъснението се дължи „на причини, които нямат отношение към настоящото производство“. В становището си (точка 8) Ernst Kollmer възпроизвежда тези причини, така както са изложени от Hauptzollamt: „тъй като са установени нередности във връзка с други процедури по митническо освобождаване, различни от конкретното поставяне под режим на митническо складиране, които не позволяват незабавното освобождаване в пълен размер на предоставеното обезпечение […]“; с други думи, според Ernst Kollmer закъснялото освобождаване на част от обезпечението се дължи на причини, които нямат нито материална, нито темпорална връзка със спорния износ (точка 11 от неговото становище), а са свързани с друг недоказан износ за Египет, въпреки твърдението Hauptzollamt, че конкретните обстоятелства, мотивирали забавеното възстановяване на обезпечението в случая с конкретния износител, са неотносими за обсъждането на въпроса за давностния срок (точка 12).

11 — C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282. Въз основа на това решение, от което се ползва и Ernst Kollmer, всички искания за връщане срещу германски износители на говеждо месо в Йордания са отхвърлени, тъй като между датата на допускане на възстановяването при износ (под формата на авансово плащане, извършено през 1992 г. и 1993 г. с незабавно освобождаване на предоставеното обезпечение след представяне на съответното удостоверение) и акта от септември 1999 г., с който се иска връщането, са изминали повече от четири години (вж. точка 6 от становището на Ernst Kollmer).

13. В жалбата си до Finanzgericht Hamburg Ernst Kollmer по същество твърди, че правото да се иска връщане на платеното му възстановяване при износ е погасено по давност [12]. Съгласно изложеното от него пред Finanzgericht Hamburg четиригодишният давностен срок по член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95 започва да тече от момента на извършване на нередността, а не от освобождаването на обезпечението. Член 1, параграф 2 от Регламент № 2988/95 изрично обвързва случая на нередност с действие или бездействие на икономически оператор, т.е. в случая с представянето на йорданското удостоверение за освобождаване от митница. Това действие — ако се приемело, че правото на възстановяване е ненадлежно упражнено — довело до вреда за бюджета на Съюза, доколкото дружеството, в качеството си на износител, чрез авансовото плащане получило реално стойността на полагащото му се право на възстановяване за сметка на този бюджет.

14. От своя страна Hauptzollamt твърди пред Finanzgericht Hamburg, че давностният срок по член 3 от Регламент № 2988/95 все още не е изтекъл, тъй като dies a quo е моментът на освобождаване на обезпечението (в случая най-рано през 1996 г.), защото едва тогава е налице окончателно решение за допускането на възстановяване за износ и съответно тогава е причинена вредата по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент № 2988/95. Авансовото плащане било гарантирано с обезпечение, така че неговото изплащане все още не водело до никаква вреда за бюджета на Съюза. До момента на освобождаване на обезпечението Hauptzollamt все още разполагала с възможността да освободи или задържи предоставената гаранция.

15. Според Finanzgericht Hamburg представянето от страна на Ernst Kollmer на удостоверение за митническо освобождаване с невярно съдържание като доказателство за освобождаването на стоките за потребление в Йордания представлява нарушение на разпоредба от правото на Общността, а именно на член 18, параграф 1, буква а) от Регламент № 3665/87. Ако за целите на член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95 нередността се счита за извършена със самото действие или бездействие на икономическия оператор, с което е нарушена разпоредба от правото на Общността, независимо от момента на настъпването на вредата, то към момента на издаването на акта за връщане на недължимо платените възстановявания при износ през 1999 г. давностният срок вече е изтекъл, тъй като съгласно посочената разпоредба давностният срок е четири години, считано от датата на извършване на нередността. Напротив, ако се приеме, че нередност има само тогава когато е настъпила и вреда, то за да се установи дали към 1999 г. давностният срок е изтекъл, трябва да се прецени дали вредата е настъпила с авансовото плащане на сумата, съответстваща на възстановяването при износ през 1992 г. или 1993 г., или с освобождаването на обезпечението през 1996 г. или 1998 г.

16. При тези обстоятелства Finanzgericht Hamburg решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1. Когато нарушението на разпоредба на правото на Общността е разкрито едва след настъпване на вреда, изисква ли дефинираната в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 нередност, необходима за да започне да тече давностният срок по член 3, параграф 1 от същия регламент, кумулативно наред с действие или бездействие на икономическия оператор, да е налице и причинена вреда на общия бюджет на Съюза или на управляваните от него бюджети, така че давностният срок започва да тече едва от настъпване на вредата, или този давностен срок започва да тече независимо от момента на настъпване на вредата още с действието или бездействието на икономическия оператор, което представлява нарушение на разпоредба на правото на Общността?

12 — Видно от становището му, същият твърди още, че йорданските митнически власти многократно са действали противоправно в продължение на дълъг период от време и посочва това като форсмажорно обстоятелство, за да оспори искането на Hauptzollamt за връщане на възстановяването за износ.

2. Ако отговорът на въпрос 1 е, че давностният срок започва да тече едва с настъпване на вредата:

   във връзка с връщането на окончателното възстановяване при износ налице ли е вреда по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 още от момента, в който на износител е заплатена сума, равна на възстановяването при износ, по смисъла на член 5, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 565/80, преди още да е освободено обезпечението по член 6 от Регламент (ЕИО) № 565/80, или вредата възниква едва в момента на освобождаване на обезпечението, съответно, на окончателното възстановяване при износ?“.

17. В настоящото производство писмени становища представят Ernst Kollmer, гръцкото правителство и Европейската комисия.

III – **Резюме на становищата на страните**

18. По отношение на първия преюдициален въпрос Ernst Kollmer застъпва виждането, че единственият елемент, който е определящ за началото на давностния срок, е извършването на нередност съгласно даденото в член 1, параграф 2 определение, независимо от момента на настъпване (или установяване) на вредата. В защита на тезата си Ernst Kollmer се позовава на принципа на правна сигурност (изразяващ се в предвидимост, що се отнася до началото на давността). Според него определящо за начало на давностния срок е конкретно поведение на икономическия оператор, а не даден административен акт, моментът на издаването на който може да не е законово определен.

19. Гръцкото правителство представя становище само по отношение на първия преюдициален въпрос. Според него определящият за началото на давността момент е този, в който компетентният орган установи, че плащането е неправомерно извършено (т.е. в конкретния случай — моментът, в който митническите власти са узнали за резултатите от проверката, извършена от OLAF). Гръцкото правителство счита, че това е ясен и обективен критерий за определяне на момента, в който давностният срок започва да тече, защото в този момент са били изпълнени всички условия, за да се поиска връщане на неправомерно платеното. Тълкуването от страна на гръцкото правителство на член 3, параграф 3 от Регламент № 2988/95 е в смисъл, че тази разпоредба признава на държавите членки правото да определят както по-дълги давностни срокове, така и момента на началото на давността. Ето защо според посоченото правителство по силата на този регламент в националните законодателства може също така да се предвиди, че давността започва да тече от момента на установяване на нередността и вредата.

20. По отношение на втория преюдициален въпрос — ако Съдът отговори, че началото на давностния срок зависи от настъпването на вредата — Ernst Kollmer счита, че вредата настъпва в момента на извършване на авансовото плащане, тъй като това плащане вече предполага „разход“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент № 2988/95. В подкрепа на това си виждане посоченият износител се позовава също и на широкото понятие за вреда, което се съдържа в решение Chambre de commerce et d’industrie de l’Indre, в което Съдът посочва, че „дори нередности без точно финансово изражение могат в значителна степен да засегнат финансовите интереси на Съюза“ [13]. От друга страна, началото на давностния срок трябвало да бъде нормативно определено, като съгласно член 3, параграф 1 от посочения регламент това е извършването на нередността — момент, който е нормативно определен по ясен начин и който е предвидим за икономическите оператори, включително тогава когато същите не знаят, нито е

13 — C-465/10, EU:C:2011:867, т. 47.

следвало да знаят, че извършват нередност. Според Ernst Kollmer обвързването на началото на давностния срок с решението на администрацията да освободи обезпечението означава то да зависи от момент, който не може да бъде предвиден, тъй като не е нормативно установено кога това обезпечение подлежи на освобождаване [14].

21. Ernst Kollmer добавя, че в конкретния случай Hauptzollamt неоснователно забавила освобождаването на обезпечението, обвързвайки същото с обстоятелства, които нямат връзка с тези по настоящото дело. С това обстоятелство се подкрепяло виждането, че обвързването на началото на давността с решението на митническите власти за освобождаване на обезпечението би означавало да им се предостави картбланш да определят кога давностният срок започва да тече. Обективно погледнато, с представянето пред Hauptzollamt през август 1993 г. на декларация от йорданската митница (с невярно съдържание), удостоверяваща освобождаването на пратката (т.е., когато било извършена нередността), и с авансовото плащане на възстановяването при износ вече бил извършен „неоправдан разход“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент № 2988/95 и била настъпила съответната вреда — която, съгласно посоченото решение Chambre de commerce et d'industrie de l'Indre [15], се счита за сериозно увреждаща финансовите интереси на Съюза. Според Ernst Kollmer между дадено „нарушение на разпоредба на правото на Общността в резултат на действие или бездействие от икономически оператор“ и възникването на вреда за общия бюджет на Съюза не трябва да е налице непосредственост във времево отношение; същите трябва само да се дължат на едни и същи обстоятелства.

22. Според Комисията — която предлага преюдициалните въпроси да бъдат преформулирани и на същите да бъде даден съвместен отговор — в случаи като разглеждания в главното производство в момента, в който обезпечението се освободи, нередността бива, така да се каже, „довършена“. Едва тогава започвал да тече давностният срок по член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95, защото само в този момент било възможно да се обоснове и определи размера на искането за връщане на неправомерно получената облага. Окончателното решение за размера на възстановяването при износ се приемало след получаване и разглеждане на документите по износа, със следващото (едновременно) освобождаване на съответното обезпечение, чието предназначение е да защитава бюджета на Съюза до извършване на преценката за законосъобразност на поисканото възстановяване при износ.

23. Комисията счита, че ако Съдът приеме, че в настоящия случай нарушението на правото на Общността е извършено в момента на представяне на удостоверението за освобождаване от митница с невярно съдържание, в такъв случай следва да се приеме, че става въпрос за продължавано нарушение, което продължава до момента на освобождаване на обезпечението след окончателното решение на митническия орган относно сумата, подлежаща на възстановяване при износ на заявителя. В конкретния случай към момента, в който Ernst Kollmer представил удостоверението за освобождаване от митница, изобщо не било ясно дали ще стигне до неправомерно получаване на облага, тъй като все още не било окончателно решено дали е налице право на възстановяване при износ. Ето защо, пак според Комисията, при тези специфични обстоятелства не е възможно началото на давността да бъде обвързано с първоначалното действие на икономическия оператор. Поради това вредата за бюджета на Съюза щяла да настъпи едва в момента, в който се реши окончателно, че е налице право на

14 — Според Комисията окончателното решение за размера на възстановяването при износ се взема, след като митническата администрация е получила и проверила съответните документи за износа, по-конкретно — сертификата за освобождаване от митница от страната, в която стоките са изнесени. Приемането на това решение „задължително съвпада с момента на освобождаване на обезпечението“ (точка 27 от становището на Комисията), което в разглеждания случай, както се установява от становището на Ernst Kollmer, изглежда не се е случило (вж. по-конкретно точки 3, 8 и 11 от същото).

15 — C-465/10, EU:C:2011:867.

възстановяване при износ, защото тогава се освобождава обезпечението. Тъй като ставало въпрос за много продължителни процедури, обвързването на началото на давността с първоначалното действие на икономическия оператор на практика щяло да доведе до невъзможност да се иска в срок връщане на неправомерно получените облаги.

IV – **Анализ**

A – *По първия преюдициален въпрос*

1. Въведение

24. С първия преюдициален въпрос Finanzgericht Hamburg всъщност иска да бъде изяснено дали, за да започне да тече давностният срок по член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95 в случаите, когато нарушението на дадена разпоредба от правото на Съюза е установено след настъпване на вредата, е необходимо не само да е налице действие или бездействие на икономическия оператор, но и да е настъпила вреда за общия бюджет на Съюза или за управляваните от последния бюджети. Ако на този въпрос бъде отговорено положително, то на второ място запитващата юрисдикция иска да разбере кога се счита, че е настъпила вредата за тази цел и по-конкретно — дали вредата се счита за причинена с извършване на авансовото плащане на сума, равна на възстановяването при износ, или вредата се причинява с освобождаване на съответното обезпечение.

25. Отговорът на първия въпрос по същество изисква да се даде тълкуване на член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95, съгласно който давностният срок за процедурите е четири години *от момента, в който е извършена нередността* по смисъла на член 1, параграф 1 от същия регламент [16] . Член 3, параграф 3 от посочения регламент признава на държавите членки възможността да прилагат срок, който е по-дълъг от предвидения в параграф 1.

26. Следователно съгласно текста на член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95 началото на давността е обусловено от извършването на нередността, която в член 1, параграф 2 е определена като „всяко нарушение на разпоредба на правото на Общността, в резултат на действие или бездействие от икономически оператор, което е имало или би имало за резултат нарушаването на общия бюджет на Общностите или на бюджетите, управлявани от тях, или посредством намаляването или загубата на приходи, произтичащи от собствени ресурси, които се събират направо от името на Общностите или посредством извършването на неоправдан разход“. Това определение обхваща както умишлените или извършените поради небрежност нарушения, за които може да се наложи административна санкция, така и тези, чиято единствена последица е отнемането на неправомерно придобитата облага [17].

2. Приложно поле на член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95

27. С цел да се защитят финансовите интереси на Европейския съюз Регламент № 2988/95 установява редица общи правила относно административните мерки и санкции, касаещи нередностите, с които се нарушава правото на Европейския съюз във всички области, обхванати от водените от него политики и които нанасят вреда на финансовите интереси на Съюза.

16 — Втора алинея на посочената разпоредба установява специално правило по отношение на продължени или продължавани нередности: в такива случаи давностният срок започва да тече считано от деня, в който нередността е прекратена. Още едно последно правило е установено в четвърта алинея: давностният срок изтича най-късно на датата, на която изтича срок равен на двукратния давностен срок, ако компетентните власти не са наложили санкция.

17 — Решение Handlbauer, C-278/02, EU:C:2004:388, т. 33.

28. С член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95 законодателят на Съюза е целял да установи общо правило по отношение на давностните срокове, приложимо винаги, когато не е налице секторно правило на Съюза, което да установява по-кратка давност — но не по-малко от три години — нито национална разпоредба, която да предвижда по-дълъг давностен срок[18]. Правилото по член 3, параграф 1, първа алинея от посочения регламент е приложимо по отношение на всички административни актове на националните органи или на органите на Съюза, насочени към преследване на такива нередности, независимо дали това са актове, с които се налагат административни санкции по смисъла на член 5 от същия регламент, или актове, с които се прилагат мерки за отнемане на незаконно придобитата облага съгласно член 4, каквато мярка представлява връщането на неправомерно полученото от износителя възстановяване при износ в резултат на извършени от него нередности[19].

29. Преди приемането на Регламент № 2988/95 в правото на Съюза не съществува установено правило относно давностните срокове за връщането от икономическите оператори на неправомерно придобити облаги във вреда на финансовите интереси на Съюза. С приемането на член 3, параграф 1 от посочения регламент законодателят на Съюза цели, от една страна, да установи минималния срок, приложим от всички държави членки, за която цел той по свое желание намалява на четири години периода, през който органите на държавите членки, действайки от името и за сметка на бюджета на Съюза, трябва или е трябвало да върнат такива незаконно придобити облаги[20]. От друга страна, законодателят на Съюза приема да се откаже от възможността да си върне неправомерно получени суми за сметка на бюджета на Съюза след изтичането на период от четири години от момента на извършване на нередността, засягаща спорните плащания[21]. Предвиденият в член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент 2988/95 давностен срок е приложим и по отношение на нередности, извършени преди влизане в сила на посочения регламент[22], какъвто е случаят с разглежданата в настоящото производство нередност[23].

30. Целта на този давностен срок е да определи момента, до който националните органи могат да предприемат действия срещу нередности, които по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент № 2988/95 *имат или биха имали за резултат* нарушаването на финансовите интереси на Съюза. Държавите членки имат едно общо задължение за полагане на дължима грижа при проверка на редовността на извършваните от тях плащания, които се отразяват на бюджета на Съюза, произтичащо от общото им задължение за полагане на грижа по член 4, параграф 3 ДЕС, което предполага, че те трябва да вземат мерки за бързо отстраняване на нередностите[24]. Ако според националните органи давностният срок от четири години е твърде

18 — Решение Handlbauer, C-278/02, EU:C:2004:388, т. 35.

19 — Решение Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др, C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 22. Общото правило е, че всяка нередност води до отнемане на неправомерно придобитата облага (т.е. до връщане на изплатената сума). Ако нередността е извършена преднамерено или поради небрежност, може да бъде наложена административна санкция (вж. заключението на генералния адвокат Sharpston по дело Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др, C-278/07—C-280/07, EU:C:2008:521, т. 47).

20 — Решение Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, т. 49 и 50. Давностният срок по член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95 е с директно приложение в държавите членки в областта на възстановяванията при износ на селскостопански продукти, ако не съществува секторно правило на Съюза, което да предвижда по-кратка давност (не по-малко от три години) или национални разпоредби, установяващи по-дълъг давностен срок (решение Handlbauer, C-278/02, EU:C:2004:388, т. 35), който не е непропорционален (решения Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading, C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282, т. 47 и Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, т. 65). Тези национални разпоредби могат да предхождат приемането на посочения регламент (решение Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др, C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 42).

21 — Решение Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др, C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 25, 27 и 29 и решение Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading, C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282, т. 24.

22 — Решение Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др, C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 34.

23 — Разбира се, при условие че задълженията, възникнали преди влизане в сила на регламента, не са погасени по давност по силата на приложимите национални разпоредби относно давностните срокове в сила към момента на извършване на съответните нередности (решение Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др, C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 30).

24 — Решение Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading, C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282, т. 43 и 44.

кратък, за да им позволи да предприемат действия срещу нередности, които разкриват известна степен на сложност, националният законодател винаги би могъл да приеме правило за по-дълга давност, съобразено с този вид нередности [25], което трябва да отговаря на изискванията за предвидимост и пропорционалност, произтичащи от принципа на правна сигурност [26].

3. Относно момента, в който давностният срок започва да тече съгласно член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95

31. На първо място, придържайки се към текста на разпоредбата, следва да се изтъкнат следните съображения. Съгласно член 3, параграф 1, първа алинея от посочения регламент давностният срок за процедурите е четири години *от момента, в който нередността е извършена*. С тази формулировка по отношение на началото на давностния срок цитираната разпоредба се съсредоточава върху самата нередност съгласно даденото ѝ в член 1, параграф 2 от регламента определение, както и върху момента на нейното „извършване“.

32. В разглеждания случай съгласно изложеното от запитващата юрисдикция нередността се състои това, че на 10 август 1993 г. Ernst Kollmer е представил удостоверение за освобождаване от митница с невярно съдържание с цел да докаже, че изнесените продукти са освободени за потребление в Йордания, с което е нарушен член 18, параграф 1 от Регламент № 3665/87.

33. Стриктното придържане към текста на член 3, параграф 1 във връзка с член 1, параграф 2 от Регламент № 2988/95 означава, че посочената разпоредба не поставя началото на давността в зависимост от настъпването на какъвто и да било резултат, тъй като в нея се говори за „извършване на нередността“, а не за „резултата“ от същата: съгласно текста на разпоредбата определящо за началото на давностният срок не е настъпването на определена вреда, а конкретно поведение на икономическия оператор [27], с което е нарушена разпоредба от правото на Съюза. Този извод се подкрепя от съпоставката с текстовете на други езици на разпоредбата, в никой от които не се споменава какъвто и да било резултат: докато в английската версия е използван изразът „when the irregularity […] was *commited*“, в германската версия се говори за „*Begehung* der Unregelmäßigkeit“, във френската за „*réalisation* de l'irrégularité“, в италианската за „*esecuzione* dell'irregolarità“ и в португалската за „data em que foi *praticada* a irregularidade“ [28]. С други думи всички те са съсредоточени върху *извършването* на нередността, а не върху ефекта или резултата от същата.

34. Що се отнася до член 1, параграф 2 от регламента, при определяне на понятието „нередност“ в него се посочва, че „нередност“ означава всяко нарушение на разпоредба на правото на Общността, в резултат на действие или бездействие от икономически оператор, което *е имало или би имало за резултат* нарушаването на общия бюджет на Общностите или на бюджетите, управлявани от тях“ [29]. Използването на условното наклонение „би имало за резултат“ може да означава, че нередност е налице и в случаите, когато вредата все още не е настъпила или не се е материализирала докрай, стига поведението на икономическия оператор да прави възможно нейното възникване [30].

25 — Пак там, т. 46.

26 — Пак там, т. 32 и 43.

27 — Не попада в обхвата на понятието „нередност“ по смисъла на Регламент № 2988/95 положение, при което възстановяване при износ е изплатено погрешно на икономически оператор поради грешка на националните органи (решения Bayerische Hypotheken- und Vereinsbank, C-281/07, EU:C:2009:6, т. 20 и 21 и Chambre de Commerce et d'Industrie de l'Indre, C-465/10, EU:C:2011:867, т. 44).

28 — Курсивът е мой.

29 — Курсивът е мой.

30 — Според мен тази идея за вероятност е по-ясно изразена в текста на португалски („um acto ou omissão de um agente económico que tenha ou *possa ter por efeito* lesar o orçamento geral das Comunidades ou orçamentos geridos pelas Comunidades“) и на италиански („un'azione o un'omissione di un operatore economico che abbia o *possa avere come conseguenza* un pregiudizio al bilancio generale delle Comunità o ai bilanci da queste gestite“) на член 1, параграф 2 от Регламента (курсивът е мой).

35. Много е вероятно, както в разглеждания случай, неправомерно получената облага да не може да бъде определена по размер към момента на извършване на нередността [31]. Това не означава, че тълкуването на член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95 трябва да бъде различно, още повече като се има предвид, че „дори нередности без точно финансово изражение могат в значителна степен да засегнат финансовите интереси на Съюза“ [32].

36. Член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95 нееднократно е бил обект на обсъждане от страна на Съда, който за целите на неговото прилагане винаги се е придържал към текста на разпоредбата, без да поставя изискване за настъпване на вреда, за да започне давностният срок да тече. В този смисъл преди всичко трябва да се припомни решение Handlbauer [33], в което Съдът за първи път постановява, че посочената разпоредба, „определяйки четиригодишен давностен срок при преследванията, който започва да тече от момента на извършване на нередността, отнема на държавите членки възможността за каквато и да било преценка“ [34], както и че установеният в член 3, параграф 1 давностен срок „започва да тече от момента на извършване на нередността“ [35].

37. Тази формулировка впоследствие е дословно повторена в решение Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др. [36], чийто предмет, както в настоящото производство, са авансовите плащания на възстановявания при износ по отношение на същите спорни партиди говеждо месо, които първоначално са предназначени за Йордания, но в крайна сметка са изнесени в Ирак. В посоченото решение Съдът повтаря, че съответните дългове по принцип трябва да бъдат погасени в срок от четири години, „считано от датата, на която са били извършени нередностите“ [37]. Погасяването по давност настъпва „при липсата на какъвто и да е акт със суспензивен ефект, приет в рамките на четиригодишния период, следващ извършването на такава нередност“, поради което, „когато, както в делата по главното производство, е извършена нередност […] такава нередност […] ще бъде погасима по давност в течение на 1997 година в зависимост от конкретната дата на извършването на посочената нередност през 1993 г.“ [38], без да се засяга възможността на държавите членки да установяват по-дълги давностни срокове. В диспозитива на посоченото решение Съдът изрично постановява, че давностният срок, предвиден в член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95, „започва да тече от датата на извършването на разглежданата нередност“.

38. Ето защо считам, че в конкретния случай, придържайки се по принцип към текста и очертаното от Съда до сега приложение на разглежданата разпоредба, давностният срок е започнал да тече с извършването на действието от страна икономическия оператор, представляващо нарушение на разпоредба на правото на Съюза, а именно с представянето на 10 август 1993 г. на удостоверението за освобождаване от митница, за което е установено, че е с невярно съдържание и което е довело до неправомерния характер на направеното към Ernst Kollmer през 1992 г. и 1993 г. авансово плащане.

31 — Както генералният адвокат Sharpston посочва в заключението си по дело Pfeifer & Langen, C-564/10, EU:C:2012:38, т. 101.

32 — Решение Chambre de Commerce et d'Industrie de l'Indre, C-465/10, EU:C:2011:867, т. 47.

33 — C-278/02, EU:C:2004:388.

34 — Пак там, т. 27.

35 — Пак там, т. 32.

36 — C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 21. Вж. също решение Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, т. 38.

37 — Решение Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др., C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 31. Вж. също решение Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading, C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282, т. 51: „започва да тече от датата на извършването на разглежданата нередност“.

38 — Решение Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др., C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 33.

39. В този смисъл не мога да се съглася с изложеното от Комисията в точка 30 становището ѝ, че сме изправени пред „продължавано нарушение“, което е започнало с представянето на посоченото удостоверение за освобождаване от митница и е приключило в момента на освобождаване на обезпечението в резултат на окончателното решение относно действителния размер на възстановяването при износ.

40. Ако за отправна точка се използва определението за „продължена или продължавана нередност“, възприето от Съда в решение Vonk Dairy Products („една нередност е продълж[ен]а или п[родължава]на по смисъла на член 3, параграф 1, втора алинея от Регламент 2988/95, когато тя е извършена от икономически оператор, който получава икономически облаги от *съвкупност от сходни операции*, които нарушават една и съща разпоредба на общностното право“) [39], или даденото в друг контекст определение за „продължавано нарушение“, съдържащо се в решението Montecatini („макар понятието за продължава[н]о нарушение да има различни значения в правовия ред на държавите членки, във всички случаи то обхваща *множество* видове противоправно поведение или изпълнителни деяния на едно и също нарушение, обединени от общ субективен елемент“) [40], е очевидно, че представянето само на едно митническо удостоверение, което се оказва с невярно съдържание, във връзка само с един-единствен случай на износ на говеждо месо не позволява да се направи изводът, че сме изправени пред „продължена или продължавана нередност“.

41. От систематична гледна точка, която според мен потвърждава изложеното в точка 38 от настоящото заключение граматическо тълкуване, е редно да се припомни очертаната разлика между текста на член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95 и начина, по който dies a quo е описан в Регламент № 800/1999 (приложим по отношение на износа на селскостопански продукти, осъществен след 1 юли 1999, поради което същият е неприложим в разглеждания случай). За целите на настоящото производство трябва да се отбележи, че посоченият регламент предвижда четиригодишен давностен срок за връщане на неправомерно получените възстановявания при износ (макар и само в случаите, когато бенефициентът е действал добросъвестно), който срок започва да тече в *„деня на уведомяването на бенефициента за окончателното решение за отпускане на възстановяването“* (член 52, параграф 4, първа алинея, буква б) [41].

42. Придържайки се към смисъла и целта на Регламент № 2988/95, защитаваното от мен тълкуване, че началото на давностния срок зависи единствено от извършването на нередността от икономическия оператор, без да е необходимо да е настъпила конкретна вреда или резултатът от същата да може да бъде определен, отговаря на установените от Съда изискванията по отношение на давностните срокове във връзка с принципа на правна сигурност — правна сигурност, която наистина трябва да бъде съвместима с целяната с посочения регламент ефективна защитата на финансовите интереси на Съюза.

43. Както Съдът постановява в решение Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading (което също се отнася до направени към германски фирми авансовите плащания на възстановявания при износ за партиди говеждо месо, изнесени в Йордания, които в действителност пристигат в Ирак), „принципът на правна сигурност изисква да не се допуска за неопределено време възможност за преразглеждане на положението на оператора по отношение на правата и задълженията му спрямо националния орган […] [Това] налага установяването на давностен срок, приложим при санкционирането на такива нередности, като, за да изпълни функцията си за гарантиране на

39 — C-279/05, EU:C:2007:18, т. 41 (курсивът е мой).

40 — C-235/92 P, EU:C:1999:362, т. 195 (курсивът е мой).

41 — Курсивът е мой. Относно проблемите, които поставя връзката между правилото за давността по член 52, параграф 4, първа алинея, буква б) от Регламент № 800/1999 и разпоредбите в член 3 от Регламент № 2988/95, вж. *Krüger*, U. Verjährung erstattungsrechtlicher Rückzahlungsansprüche. — Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern, 2008, p. 244 et sq.

правната сигурност, този срок трябва да е предварително установен“ [42]. В продължение Съдът добавя: „признаването на възможност за държавите членки да предоставят на […] администрация[та] период за действие [, който е много по-дълъг от предвидения в член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95,] би могло в известен смисъл да насърчи инертността на националните органи при санкционирането на „нередностите“ по смисъла на член 1 от Регламент № 2988/95, като същевременно изложи операторите, от една страна, на дълъг период на правна несигурност, и от друга страна, на риск да не са в състояние да представят доказателства за редовността на разглежданите операции след изтичането на такъв период от време“ [43].

44. Следователно обвързването на началото на давностния срок с дадено действие на националната администрация, което позволява да се определи окончателния размер на вредата, би било в противоречие с изложената логика. Вярно е, че борбата с негативните икономически последици за бюджета на Съюза, произтичащи от извършени в тази сфера нередности, би могла да бъде по-ефективна, ако началото на давностния срок бъде отнесено към момента, в който вредата настъпи окончателно, а именно с връщането на обезпечението в случай на авансови плащания, както предлага Комисията. Въпреки това считам, че граматическото тълкуване на спорната разпоредба не може да бъде налагано, ако това ще доведе до нарушаване на произтичащите от принципа на правна сигурност изисквания (така както бе посочено) [44]. Макар Комисията да твърди, че обезпечението трябва да бъде освободено в момента, в който националните органи приемат окончателно решение за предоставяне на възстановяването, същата институция не посочва те да са нормативно задължени да освободят обезпечението именно в този момент [45]. Съгласен съм с изложеното от Ernst Kollmer в неговото становище, че ако не съществува такова нормативно задължение за освобождаване на обезпечението в законоустановен конкретен момент, изискването за предвидимост, на което трябва да отговарят давностните срокове, няма да бъде спазено, което ще постави икономическия оператор в положение на правна несигурност.

45. Накрая, във връзка с гореизложеното, не мога да се съглася и с предложението на гръцкото правителство да се приеме, че давностният срок започва да тече от момента, в който компетентният орган *установи*, че плащането е неправомерно извършено. Освен че подобно тълкуване на член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95 [46] по никакъв начин не се подкрепя от текста на разпоредбата, ако давностният срок започваше да тече от този момент, това би довело до удължаване на установените от законодателя срокове — по принцип неопределено — което е в нарушение на всякакво изискване за предвидимост. В такъв случай началото на давностния срок би зависило от несигурния момент, в който администрацията ще предприеме необходимите стъпки за проверка на законосъобразността на извършените от икономическия оператор действия. Това би поставило икономическия оператор за неопределен период в правна несигурност и освен това би затруднило представянето на доказателства за законосъобразността на спорните действия или бездействия, което би било в противоречие с изискванията за правна сигурност [47].

42 — Решение Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading, C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282, т. 32. Вж. също решение Chemiefarma/Комисия, 41/69, EU:C:1970:71, т. 19.

43 — Решение Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading, C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282, т. 45. Вж. също решения Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, т. 62 и Handlbauer, C-278/02, EU:C:2004:388, т. 40.

44 — В този смисъл ще припомня, че държавите членки могат да положат усилия да засилят ефективността на защитата на финансовите интереси на Съюза чрез установяването на по-дълги давностни срокове (член 3, параграф 3 от Регламент № 2988/95), стига да спазят изискванията за предвидимост и пропорционалност.

45 — Ernst Kollmer изглежда потвърждава този извод в точка 31 от становището си.

46 — На практика в решение José Martí Peix, C-226/03 P, EU:C:2004:768, т. 25—28, подобно тълкуване е изрично отхвърлено от Съда и той постановява, че Общият съд погрешно е приложил правото, като е приел, че dies a quo на давностния срок за процедурите в конкретния случай е денят, в който Комисията е установила съответната нередност.

47 — Вж. решение Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading, C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282, т. 45.

46. Ето защо предлагам на запитващата юрисдикция да се отговори, че в случаи като разглеждания в главното производство давностният срок по член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2988/95 започва да тече от датата, на която е извършена съответната нередност, съгласно даденото на последната определение в член 1, параграф 2 от посочения регламент, независимо от момента на причиняване на вредата на общия бюджет на Съюза или на управляваните от него бюджети.

Б – *По втория преюдициален въпрос*

47. С оглед на предложения отговор на отправения от запитващата юрисдикция първи преюдициален въпрос и предвид изложените съображения отговор на втория преюдициален въпрос не следва да бъде даван.

V – **Заключение**

48. По изложените съображения предлагам на Съда да отговори на Finanzgericht Hamburg, както следва:

„1) В случаи като разглеждания в главното производство давностният срок по член 3, параграф 1, първа алинея от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 година относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности започва да тече от датата, на която е извършена съответната нередност, съгласно даденото на последната определение в член 1, параграф 2 от посочения регламент, независимо от момента на причиняване на вредата на общия бюджет на Съюза или на управляваните от него бюджети.

2. Предвид отговора на отправения от запитващата юрисдикция първи преюдициален въпрос отговор на втория преюдициален въпрос не следва да бъде даван“.